

Inhoudsopgave

1. Inleiding

2. Wat is dyslexie?

3. Signalering en onderzoek

3.1 Vanuit de basisschool

3.2 Vermoeden van

4. Dyslexieverklaring

4.1 Diagnoses

4.2 Faciliteiten

5. Ondersteuning

5.1 Faciliteitenkaart

5.2 Begeleiding

5.3 Extra ondersteuning

5.4 Bovenbouw

6. Organisatie

6.1 Rollen en verantwoordelijkheden

6.2 Routing

7. Tot slot

1. Inleiding

Het Castor College voert beleid op het gebied van dyslexie. Hieronder zetten wij in grote lijnen uiteen wat dyslexie is. Vervolgens lichten wij toe welke ondersteuning en faciliteiten leerlingen met dyslexie op het Castor College kunnen krijgen tijdens hun schoolloopbaan en het eindexamen.

2. Wat is dyslexie?

Het woord dyslexie betekent “niet goed kunnen lezen”. Deskundigen omschrijven dyslexie als “een stoornis in het leren die verhindert dat het lezen en foutloos schrijven van woorden een automatisme wordt”. Dyslectici hebben moeite om letters (visuele code) snel om te zetten in klanken (auditieve code) en vice versa. Dyslectische leerlingen maken vaak spelfouten.

In het voortgezet onderwijs is het vereiste leestempo vaak een struikelblok voor dyslectische leerlingen. Het tempoprobleem breekt hen niet alleen op bij de talen, maar ook bij andere vakken, vooral als er veel moet worden gelezen. Daarbij kost het leren van de talen dyslectische leerlingen onevenredig veel energie.

De lees- en spellingsproblemen die het gevolg zijn van dyslexie kunnen bij een deel van de leerlingen (deels) overwonnen worden. Dit wil zeggen: zij kunnen komen tot een aanvaardbaar niveau van geletterdheid, waarmee zij zich staande kunnen houden in onze maatschappij. Het is daarom belangrijk dat dyslexie zo vroeg mogelijk wordt onderkend en de leerling adequaat ondersteund wordt. Dat wil zeggen dat de ondersteuning zoveel mogelijk moet worden afgestemd op de individuele situatie.

Mensen met dyslexie zijn vaak creatieve, beeldende of logische denkers. Wanneer zij op school goed begeleid worden en leerstrategieën ontwikkelen die bij hen passen, kunnen zij met minder belemmeringen de positie in de samenleving innemen die bij hun talenten aansluit.

3. Signalering en onderzoek

3.1 Vanuit de basisschool

Vaak is dyslexie al op de basisschool bekend en wordt bij de overdracht naar het VO duidelijk of de leerling ondersteuning nodig heeft en zo ja welke. Als op het onderwijskundig rapport de aantekening “dyslexie” staat, controleert de administratie of een onderzoeksverslag en dyslexieverklaring meegestuurd zijn.

3.2 Vermoeden van

Bij leerlingen met vermoeden van dyslexie, maar zonder dyslexieverklaring, kan de school een pre-toetsing uitvoeren.¹ De routing op school is als volgt: wanneer een docent een vermoeden heeft van dyslexie bij een leerling, meldt deze dat bij de mentor die dat vervolgens aan de dyslexiecoördinator doorgeeft.

¹ NB dit is niet verplicht vanuit de Wet op Passend Onderwijs.

De coördinator informeert de ouders/verzorgers en overlegt of (pre-) screening gewenst is. Ook zet de coördinator eventuele vervolgacties uit. Indien de pre-toets uitwijst dat er inderdaad signalen zijn van dyslexie, krijgen de ouders/verzorgers het advies om hun kind te laten testen.

De school voert zelf geen dyslexieonderzoek uit.

4. Dyslexieverklaring

4.1 diagnoses

In de dyslexieverklaring dient het volgende te staan.

- *Onderkende diagnose*: en in welke mate deze is gebaseerd op controleerbare, betrouwbare en valide instrumenten en procedures.
- *Verklarende diagnose*: uitspraken over de cognitieve factoren die dyslexie oproepen en in stand houden. Uitspraken die gebaseerd zijn op controleerbare, betrouwbare en psychodiagnostische instrumenten en procedures. De dyslexie mag niet het gevolg zijn van omgevingsfactoren, zoals een tekort aan onderwijs of van onderwijs op een te hoog niveau.
- *Handelingsgerichte diagnose*: informatie op basis van betrouwbare en valide psychodiagnostische instrumenten en procedures, over concrete onderwijsbeperkingen of -belemmeringen en de specifiek pedagogische didactische behoeften die daarmee samenhangen.

De bevoegdheid om een dyslexieverklaring af te geven, ligt bij professionals die gekwalificeerd zijn voor het uitvoeren van psychodiagnostisch onderzoek. Daartoe is een academische graad in de klinische (kinder- en jeugd-)psychologie of orthopedagogiek vereist, alsmede een bekwaamheidsregistratie in de psychodiagnostiek, minimaal op het niveau van de BIG-registratie (Beroepen in de Individuele Gezondheidszorg).

De school ²controleert of de dyslexieverklaring is afgegeven door een daartoe bevoegde professional.

4.2 faciliteiten

Een dyslexieverklaring is noodzakelijk om voor ondersteuning en extra faciliteiten in aanmerking te komen. Afhankelijk van de mate van dyslexie zijn er verschillende faciliteiten mogelijk.³

Deze faciliteiten kunnen zijn:

- tijdverlenging bij toetsen- en examens
- minder strenge beoordeling op spelling en formulering.
- extra hulp krijgen bij taalonderdelen door dyslexiecoach van school
- ruimere deadlines voor inleveren van geschreven opdrachten
- toetsen- en examens digitaal maken
- gebruik maken van voorleessoftware op de computer

² Verantwoordelijke hiervoor is dyslexiecoördinator

³ [Hoe worden leerlingen met dyslexie begeleid op school? | Rijksoverheid.nl](https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/dyslexie/onderwerpen/hoe-worden-leerlingen-met-dyslexie-begeleid-op-school)

5. Ondersteuning

Het onderwijs kent een ondersteuningsplicht voor leerlingen met een specifieke onderwijsbehoefte. Dit is vastgelegd in de Wet Passend Onderwijs⁴. Op grond van deze wet dient een school voor iedere leerling doeltreffende aanpassingen te realiseren, tenzij dit een onevenredige belasting vormt voor de school.

Het Castor College heeft als doel om in goede samenwerking met ouders/verzorgers, leerling en docenten te komen tot een optimale ontwikkeling van de leerling. Onze ondersteuning aan dyslectische leerlingen is onderdeel van de totale leerling-ondersteuning.

De school beschikt over een dyslexieteam, bestaande uit een dyslexiecoördinator, een aantal dyslexiecoaches en ondersteuningscoördinator.⁵

Ieder kind met dyslexie is anders, waardoor ondersteuning soms ook maatwerk moet zijn. Onze ondersteuning is er uiteindelijk op gericht om leerlingen zo zelfstandig mogelijk te maken.

5.1 Faciliteitenkaart

Leerlingen met een dyslexieverklaring hebben recht op een faciliteitenkaart⁶. Daarop staat aangevinkt welke ondersteuning en/of hulpmiddelen de leerling nodig heeft.

Deze faciliteitenkaart dient de leerling bij zich te hebben en voorafgaand aan de toets- en/of examen deze aan de surveillant te laten zien.

5.2 Begeleiding

Leerlingen met dyslexie worden gedurende hun schoolloopbaan gevolgd en begeleid door een dyslexiecoach⁷. Deze is het eerste aanspreekpunt voor de leerling. In de meeste gevallen kan de leerling met ondersteuning van mentor, docenten en de faciliteiten zelfstandig verder. Om vinger aan de pols te houden, heeft het Castor College het volgende concept:

- In leerjaar 1 en 2 mavo/havo/vwo wekelijkse, intensieve ondersteuningslessen, gegeven door docenten / dyslexiecoaches
- In leerjaar 3 en 4 mavo een aantal keer per jaar ondersteunings-bijeenkomsten gegeven door dyslexiecoaches
- In leerjaar 3 t/m 6 havo/vwo een aantal keer per jaar ondersteunings-bijeenkomsten gegeven door dyslexiecoaches
- Daarnaast is er altijd mogelijkheid voor IIn om de dyslexiecoach te bevragen.

Leerlingen worden ook uitgenodigd om tussentijds een afspraak te maken als zij daar behoefte aan hebben. De dyslexiecoaches stemmen daarnaast indien nodig ook af met docenten/mentoren en het ondersteuningsteam.⁸

⁴ [Passend onderwijs | Rijksoverheid.nl](https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/passend-onderwijs)

⁵ takenpakket dyslexieteam: zie bijlage

⁶ Verstrekkt door dyslexiecoördinator

⁷ Zie 3)

⁸ In overleg met zoco

5.3 Extra ondersteuning

Wanneer meer begeleiding nodig blijkt, vindt er overleg plaats tussen de mentor, de dyslexiecoach, ouders/verzorgers en de leerling.

Indien mogelijk verzorgt de dyslexiecoach deze extra ondersteuning in overleg met de dyslexiecoördinator.

Mocht dit alsnog niet voldoende zijn, kan de dyslexiecoördinator een aanvraag voor extra (evt externe) ondersteuning bij de ondersteuningscoördinator van onze school en wordt bekeken wat er nodig is en wat de school daarin kan betekenen.

Het besluit tot extra ondersteuning dient altijd onderbouwd te zijn door een advies van een daartoe bevoegde professional (zie hierboven bij de dyslexieverklaring).

5.4 Bovenbouw

In het voorexamenjaar en het examenjaar neemt de dyslexiecoördinator de begeleiding over. Deze kijkt wat de leerling nodig heeft gericht op het examen en de examenfaciliteiten. De coördinator wordt aanspreekpunt voor de leerlingen en de examencommissie.

Voor het maken van de eindexamens kunnen specifieke extra faciliteiten aangevraagd worden bij de examencommissie. Het verlenen van deze faciliteiten vindt plaats conform de richtlijnen van het Ministerie van OCW. Deze richtlijnen worden zowel voor de schoolexamens als voor de centraal schriftelijke examens aangehouden.

In artikel 55 van het van het eindexamenbesluit VO zijn afwijkende wijzen van examineren vastgelegd. Bij dyslexie kan in ieder geval een verlenging van de duur van het betreffende (school)examen met ten hoogste 30 minuten worden toegekend. Andere aanpassingen kunnen slechts dan worden toegestaan als in een deskundigenverklaring een het voorstel of advies hiertoe wordt gedaan.

De school meldt voor het examen aan de Inspecteur van onderwijs aan welke leerlingen welke faciliteiten worden verleend. Daarbij wordt als voorwaarde gesteld dat:

- Ouders/verzorgers (of leerling indien meerderjarig) een verzoek tot toekenning van examenfaciliteiten hebben gedaan;
- Er een geldige dyslexieverklaring in het leerlingdossier aanwezig is, waaruit blijkt dat de leerling officieel dyslexie heeft en waarbij de gevraagde faciliteiten ook vermeld staan in de dyslexieverklaring.
- De leerling van de aangevraagde faciliteiten gebruik heeft gemaakt tijdens zijn/haar schoolloopbaan.

6. Organisatie

6.1 Rollen en verantwoordelijkheden

De rector is eindverantwoordelijk voor het ondersteunings- en dyslexiebeleid van school.

Het dyslexieteam bestaat uit een dyslexiecoördinator, team dyslexiecoaches (4 a 6) en de ondersteuningscoördinator.

- De dyslexiecoördinator
 - o heeft 0,1 fte / 4 uur per week beschikbaar voor deze taak
 - o coördineert het dyslexieteam
 - o voert pre-screening uit wanneer gewenst
 - o maakt indeling van leerlingen voor dyslexiecoaches
 - o is eerste aanspreekpunt voor vragen vanuit docenten en leerlingen
 - o is verantwoordelijk voor aanvragen faciliteiten
 - o is verantwoordelijk voor aanvragen toets- en examenaanpassingen
 - o overlegt regelmatig met ondersteuningscoördinator

- De dyslexiecoach
 - o Voor het team dyslexiecoaches is 0,3 fte / 12 uur p/week beschikbaar.
 - o De dyslexiecoördinator verdeelt de taken & uren onder de beschikbare coaches.
 - o heeft een specifieke doelgroep, denk aan leerjaren en/of schooltype.
 - o begeleidt dyslectische leerlingen middels regelmatige contactmomenten en zet stappenplan op
 - o monitort de resultaten van dyslectische leerlingen

- De ondersteuningscoördinator
 - o heeft dyslexie als vast onderdeel van de taakomschrijving en ruimte & tijd beschikbaar voor deze taak
 - o Is verantwoordelijk voor het ondersteuningsbeleid van alle leerlingen
 - o overlegt regelmatig met dyslexiecoördinator of er eventueel extra's nodig zijn voor dyslectische leerlingen
 - o draagt verantwoording af aan directie.

6.1 Routing

Wanneer er bij een docent en/of ouder een vermoeden van dyslexie ter sprake komt volgt het Castor College deze route:

- er wordt melding gedaan bij de mentor
- mentor meldt dit bij de dyslexiecoördinator
- dyslexiecoördinator doet evt een pre-screening of neemt direct contact op met dyslexiecoach
- verwijst de leerling met dyslexiecoach

- dyslexiecoach gaat leerling begeleiden en stelt stappenplan op
- dyslexiecoach monitort leerproces leerling en rapporteert aan dyslexiecoördinator
- dyslexiecoördinator verantwoordt twee maal per jaar totaal aantal dyslectische leerlingen bij ondersteuningscoördinator
- ondersteuningscoördinator verantwoordt een maal per jaar aan schoolleiding.

7. Tot slot

Het dyslexieteam houdt de actuele ontwikkelingen en richtlijnen bij op het complete gebied van dyslexie, waaronder ook de mogelijkheden met betrekking tot ICT-gerelateerde hulpmiddelen. Ook bewaken zij dat het protocol blijft aansluiten bij het actuele schoolplan en wijzigingen in beleid dat hieraan raakt, zoals algemene ondersteuning zorgleerlingen, taalbeleid en maatwerkbeleid. Zij hebben daarmee dus een adviserende rol ten aanzien van de directie/MT.

De dyslexiecoördinator zorgt voor een omgeving waarin iedereen mag zijn wie hij/zij is en waarbij ook leerlingen met dyslexie zich te volle kunnen ontwikkelen. Naast de ondersteuning die de leerlingen kunnen krijgen, geeft de school ook informatie aan ouders/verzorgers over hoe zij hun zoon/dochter kunnen helpen, bijvoorbeeld met het leren van talen.